

Силабус
Німецька мова (4 курс)
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	«Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, друга – німецька)»
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Викладач	БАРАН Уляна
Кафедра	іноземних мов і методики викладання
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/baran-ulyana-svyatoslavivna/
E-mail викладача	baran.ulyana@gmail.com
Графік консультацій	вівторок, 09.35-10.55, Zoom

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
VII - 3 / 90 год. VIII - 3 / 90 год.	очна (денна)		VII – 30 год VIII – 30 год	VII – 60 год. VIII – 60 год.	VII – екзамен VIII - екзамен
	заочна (дистанційна)		VII – 8 год. VIII – 8 год.	VII – 82 год. VIII – 82 год.	

Семестр: осінній, весняний

Мова навчання: німецька

Ключові слова: німецька мова, аудіювання, читання, письмо, говоріння

Метою курсу є формування, розвиток та удосконалення мовленнєвих навичок (аудіювання, читання, письмо, говоріння) до рівня незалежного користувача, що має забезпечити уміння ефективно і гнучко використовувати німецьку мову в різноманітних ситуаціях соціального, академічного та професійного спілкування.

Предметом навчальної дисципліни є фонетичні, лексичні, граматичні та синтаксичні особливості німецької мови, знання яких забезпечує можливість ефективно застосовувати навички сприйняття іноземної мови на слух, читання, письма, говоріння у повсякденних ситуаціях та в професійному середовищі.

Основними завданнями вивчення дисципліни на четвертому курсі є продовження удосконалення основних видів комунікативної діяльності (діалогічне та монологічне мовлення, читання та розуміння німецькомовних текстів); узагальнення та систематизація відомостей про граматичні явища німецької мови; удосконалення навичок письма німецькою мовою; розвиток навичок усного та письмового перекладу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати:**

- 1) *лексика:* приблизно 3500 лексичних одиниць та використовувати їх в усній та письмовій комунікації;
- 2) *граматика:* Nomen (n-Deklination), Nominalisierung, fakultative und obligatorische Reflexivpronomen, Relativpronomen, Demonstrativpronomen *derselbe, dieselbe, dasselbe*, Futur I, Konjunktiv II (Vergangenheit), Passiv (Präsens Passiv, Präteritum Passiv, Perfekt Passiv), Passivsatz, Verben mit Präpositionalobjekt, Finalangaben, *um... zu* + Infinitiv, *ohne... zu* + Infinitiv, *statt ... zu* + Infinitiv, Pronominaladverbien, Partizipien als Adjektive, Relativsätze, doppelte Komparativ mit *je... desto*,

Folgensätze, Finalsätze.

- 3) *письмо*: einfachen Artikel über die Umwelt schreiben, Termine schriftlich vereinbaren, über Fernsehen schriftlich berichten, über Ware und über Lieferverzögerungen schriftlich beschweren.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти**:

- 1) *аудіювання*: розуміти та реагувати на загальну, специфічну та потенційну інформацію в таких типах текстів: лекція, дискусія, дебати, телевізійна або радіотрансляція, академічна презентація;
- 2) *читання*: розуміти в деталях та інтерпретувати експліцитну та імпліцитну інформацію в значних за обсягом та складністю текстах різноманітної тематики (розпізнавати різні жанри та типи дискурсу; усвідомлювати відношення та емоції автора, що розкриваються в тексті імпліцитно; інтерпретувати текст, робити узагальнення та висновки; порівнювати тексти з метою визначення стилістичних варіантів; аналізувати словесними образи; визначати стилістичні фігури та інші літературні прийоми; особливості авторської пунктуації; оцінювати доречність візуального матеріалу;
- 3) *письмо*: презентувати в письмовій формі тексти загальної та професійної спрямованості: доповідь, стаття, есе, стислий виклад або коментар до літературного уривка;
- 4) *говоріння*: висловлюватися монологічно та діалогічно з використанням вивченої лексики та граматичного матеріалу за темами курсу:

Компетентності та програмні результати навчання:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 09. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 14. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.

СК 01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК 02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК 06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК 09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

СК 11. Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення.

СК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ПРН 01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати

їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

Зміст курсу:

Thema 1. Wohnen. Sprechen: Traumwohnung beschreiben, über Wohnformen diskutieren, über eigene Wohnsituation berichten, das Zimmer und die Möbel beschreiben. Wortschatz: Haus. Wohnung. Möbel. Farben. Grammatik: Temporalsätze. Lesen: Sind Singles unordentlich. Hören. Wohnungsforme. Schreiben: Traumwohnung. Der Brief.

Thema 2. Garten. Sprechen: den Garten beschreiben, Vor- und Nachteile des Gartens besprechen, über Gartenkräuter und Gartengemüse berichten, Anweisungen zum Kochen formulieren Ratschläge zur gesunden Ernährung geben, ein Gespräch im Restaurant führen. Wortschatz: Garten. Obst. Gemüse. Kräuter. Grammatik: Nebensätze mit *dass*. Lesen: das Paradies am Rande der Stadt. Hören. Im Gartenverein. Schreiben: gesunde Ernährung.

Thema 3. Politik. Sprechen: über Zeitungen und Zeitschriften berichten, Informationen über Nachrichten in Zeitungen und im Radio geben, eigene Meinung zu verschiedenen Themen in einfacher Form ausdrücken. Wortschatz: politische Lexik Grammatik: Präsens Passiv. Lesen: Meldungen. Hören: Ein Gespräch in einem Zeitschriftenladen. Nachrichten. Schreiben: Zeitschriften im Heimatland. Schlagzeilen.

Thema 4. Technik. Sprechen: meisten Alltagsgeräte nennen, einfache Gebrauchsanweisungen kommentieren, ein einfaches Gespräch über Technikprobleme führen. Wortschatz: technische Lexik. Grammatik: *um... zu* + Infinitiv. Präteritum Passiv. Lesen: Altes und Neues zum Thema Technik. Erfindungen des 20. Jahrhunderts. Hören: Konsonanten. Schreiben: Berichten. Was am häufigsten im Umgang mit Technik stört.

Thema 5. Zeitvertreib. Sprechen: über seine Arbeit und seinen Tagesablauf berichten, etwas über das Thema Zeit, Zeitverschwendung und Pünktlichkeit erzählen, zeitliche Abläufe schildern und genaue Zeitangaben machen Wortschatz: thematische Lexik. Grammatik: Präsens (Wiederholung). Lesen: Zeitverschwendung. Hören: Personen und Tätigkeiten. Schreiben: Briefe über Freizeitbetätigung.

Thema 6. Freizeit. Sprechen: über seine Freizeit und einige Museen berichten, eine einfache Grafik beschreiben, eine Auswahl oder Absage zu einer Veranstaltung formulieren. Wortschatz: Pünktlichkeit. Unpünktlichkeit. Museen. Grammatik: Zeitformen der Verben (Wiederholung). Lesen: Museumbesuch in Berlin. Hören: Dialoge. Schreiben: Die innere Uhr.

Thema 7. Kunst. Sprechen: etwas über bildende Kunst sagen, seine Vorlieben und Abneigungen benennen, über Kunstwerke sprechen. Wortschatz: Kunstlexik. Grammatik: Pronominaladverbien. Lesen: Kunst ist in. Hören: bildende Kunst. Schreiben: Einladung zur Ausstellung.

Thema 8. Arbeit. Sprechen: über Berufe, berufliche Tätigkeiten, Fähigkeiten und Eigenschaften berichten; einen Beruf beschreiben, Vor- und Nachteile benennen Wortschatz: berufliche Lexik. Grammatik: Modalverben (Wiederholung). Lesen: Die angesehensten Berufe. Hören: Berufe stellen sich vor. Schreiben: mein zukünftiger Beruf.

Thema 9. Privat surfen im Internet. Sprechen: über die Benutzung der Medien im Büro berichten; seine Meinung sagen; Vorschläge im beruflichen Umfeld unterbreiten; telefonisch Informationen erfragen und geben. Wortschatz: höfliche Bitten. Grammatik: Konjunktiv II (Wiederholung). Lesen: welche Medien darf man im Büro privat nutzen. Hören: Termine vereinbaren, Schreiben: Vorschläge machen. E-Mail.

Thema 10. Lesen. Sprechen: über eine Buchauswahl berichten; eine kurze Inhaltsangabe von Büchern erzählen. Wortschatz: Bücher und Buchdruck. Grammatik: *um... zu* + Infinitiv, *ohne... zu* + Infinitiv, *statt ... zu* + Infinitiv. Perfekt Passiv. Lesen: Einen Buchpreis auswählen. Hören: Leser und Nichtleser. Schreiben: Lesestrategien. Textarbeit.

Thema 11. Fernsehen. Sprechen: über das Fernsehprogramm in meinem Heimatland und mein Fernsehverhalten mündlich berichten; einfache Grafike zu verschiedenen Themen beschreiben. Wortschatz: rund ums Fernsehen. Grammatik: Konjunktiv II (Vergangenheit). Lesen: Fernsehsendungen. Hören: Fernsehprogramm. Radiosendung. Schreiben: E-Mail.

Thema 12. Medien. Sprechen: etwas über verschiedene Medien sagen; seine Vorlieben und Abneigungen benennen. Wortschatz: Medienlexik. Grammatik: Perfekt Passiv. fakultative und obligatorische

Reflexivpronomen. Lesen: Eine Zeitreise in die Vergangenheit. Hören: Radiosendung. Schreiben: E-Mail.

Thema 13. Werbung. Sprechen: Informationen über Werbung geben; seine Meinung zum Thema Werbung äußern und über Werbung in seinem Heimatland berichten; kleine Werbetexte entwerfen. Wortschatz: rund um die Werbung. Grammatik: Relativsätze. Lesen: Geschichte der Werbung. Hören: Werbung bis 1900. Schreiben: Werbetexte verfassen.

Thema 14. Produkteigenschaften. Sprechen: Produkte und ihre Eigenschaften beschreiben. Wortschatz: Grammatik: doppelte Komparativ mit je... desto, Folgensätze Lesen: Eigenschaften der Produkte. Hören: Schreiben.

Thema 15. Einkaufen. Sprechen: ein langes Verkaufsgespräch führen; über falsche oder schlechte Ware und über Lieferverzögerungen mündlich sich beschweren. Wortschatz: Handlungslexik. Grammatik: Folgensätze. Partizipien als Adjektive. Lesen: Die Beschwerde. Hören: Gespräch im Geschäft. Schreiben: Beschwerdeemail.

Thema 16. Sprachen lernen. Sprechen: Tipps zum Sprachenlernen geben; über seine Erfahrungen und Strategien beim Sprachenlernen berichten; populärwissenschaftliche Texte über das Sprachenlernen nacherzählen. Wortschatz: Lexik Arbeit. Lerntypen. Grammatik: Demonstrativ Pronomen *derselbe, dieselbe, dasselbe*. Lesen: Besondere Lerntyps. Ihre Sprachschule. Hören: wie landet das Wort im Kopf. Schreiben: Tipps zum Sprachenlernen formulieren.

Thema 17. Weiterbildung. Sprechen: seine Meinung über ein lebenslanges Lernen geben; über Weiterbildungsangebote berichten; seine Meinung zum Thema Weiterbildung äußern Wortschatz: rund um die Bildung. Grammatik: Finalangaben Lesen: Lebenslanges Lernen. Hören: Lebenslanges Lernen. Schreiben: Weiterbildungen. Textarbeit.

Thema 18. Schule, Zeugnisse und Noten. Sprechen: über seine Schulzeit berichten; an einer Diskussion über Noten und Leistungsbeurteilung sich beteiligen. Wortschatz: Schulllexik. Grammatik: Finalangaben. Lesen: Zeugnisse in Deutschland. Hören: Lebensweisheiten. Schreiben: Studienzzeit.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, активна участь у практичних заняттях та виконання самостійної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проєктор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги: Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до Положення про порядок оцінювання знань здобувачів у Бердянському державному педагогічному університеті.

Підсумковий рейтинг з навчальної дисципліни – це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на практичних заняттях та балів за самостійну роботу) і рейтингової оцінки за результатами семестрового екзамену.

За весь курс здобувач отримує максимум 100 балів (підсумкова оцінка). До їх складу входять:

60 балів – поточний контроль успішності (включно з рубіжним контролем і контролем самостійної роботи);

40 балів – підсумковий контроль (екзамен).

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю в балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Практичні заняття	40	
Самостійна робота	20	
Підсумковий контроль		
Екзамен	40	

Розподіл набраних здобувачем балів під час практичних занять

Оцінювання здобувачів відбувається за шкалою 1-7 балів за всі види роботи:

- 1 = F (критично низький рівень)
- 2 = FX (незадовільно з можливістю перескладання)
- 3 = E (задовільно)
- 4 = D (задовільно+)
- 5 = C (добре)
- 6 = B (добре+)
- 7 = A (відмінно)

Здобувач отримує оцінки за роботу на кожному практичному занятті плюс за виконання завдань з самостійної роботи.

Формула переведення балів за практичні заняття

$$N_{\text{практ}} = (A \div B) \times 40$$

Де:

N_{практ} = остаточні бали за практичні заняття (максимум 40)

A = сума всіх балів, отриманих здобувачем на практичних заняттях

B = максимально можлива сума балів на практичних заняттях (105 балів)

40 = максимальна кількість балів, що зараховується за практичні заняття згідно таблиці розподілу

Формула переведення балів за самостійну роботу

$$N_{\text{сам}} = (C \div D) \times 20$$

Де:

N_{сам} = остаточні бали за самостійну роботу (максимум 20)

C = сума всіх балів, отриманих здобувачем за самостійну роботу

D = максимально можлива сума балів за самостійну роботу (105 балів)

20 = максимальна кількість балів, що зараховується за самостійну роботу згідно таблиці розподілу

Таблиця 2. Розподіл набраних здобувачем балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	F – FX	E – D	C – B	A
Екзамен:				
Теоретичні питання (2)	5	10	15	20
Практичне завдання	5	10	15	20
Максимальна кількість набраних балів	10	20	30	40

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час екзамену (20+40+40=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 3. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Buscha A., Szita S. *Begegnungen B1+*. Leipzig: Schubert-Verlag, 2010. 268 S.
2. Buscha A. *B Grammatik (B1-B2)*. Leipzig: Schubert-Verlag, 2011. 266 S.
3. Evans, S., Pude, A., & Specht, F. (2012). *Menschen A1.1: Kursbuch mit DVD-ROM*. Ismaning: Hueber.
4. Braun-Podeschwa, J., Habersack, C., & Pude, A. (2014). *Menschen B1.1: Kursbuch mit DVD-ROM*. Ismaning: Hueber.
5. Glas-Peters, S., Pude, A., & weitere. (2014). *Menschen B1.1: Arbeitsbuch mit Audio-CD*. Ismaning: Hueber.
6. Braun-Podeschwa, J., Habersack, C., & Pude, A. (2014). *Menschen B1.2: Kursbuch mit DVD-ROM*. Ismaning: Hueber.
7. Glas-Peters, S., Pude, A., & weitere. (2014). *Menschen B1.2: Arbeitsbuch mit Audio-CD*. Ismaning: Hueber.
8. Deutsche Welle (Produzent), Mahnert, S. (Regisseur), & Wünsche, F. (Darsteller). (2017). *Nicos Weg* [Videoreihe]. Deutsche Welle. <https://learngerman.dw.com/de/nicos-weg/a-61693467>
9. Бориско Н. Ф. НМК DU2. Навчально-методичний комплекс DU 2. Підручник для студ. вищ. навч. закладів. Вінниця: Нова Книга, 2011. 344 с.
10. Сидоров В. О. LOGIN1 Deutsch für Germanistikstudenten des 1. Studienjahres Lehrbuch: навч. посібник: Вінниця: Нова книга, 2014. 344 с.

Додаткові

1. Баран У. С. Розвиток комунікативних компетентностей та навичок інтерактивної взаємодії іноземною мовою у студентів філологічних факультетів на прикладі «Дитячих історій» Петера Бікселя в рамках аудиторних занять з домашнього читання. Парадигма вищої освіти в умовах війни та глобальних викликів XXI століття : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 18 липня – 28 серпня 2022 року. – Одеса :Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 536 с.
2. Баран У. С. Основні види стилістичного аналізу текстів у німецькій мові в рамках курсу «Контрастивна стилістика» німецької та української мов». Збірник наукових праць професорсько-викладацького складу ДонНУ імені Василя Стуса. Матеріали наукової конференції (2019–2020 рр.), <https://jpv.s.donnu.edu.ua/issue/view/370>
3. Баран У.С. Основи фоностилістики (в рамках курсу «порівняльна стилістика німецької та української мов»). Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації: матеріали міжнародної наукової конференції (Т.2), 2 жовтня, 2020 рік. Харків, Україна: МЦНД, с. 56-57 с.
4. Баран У. С. Інтертекстуальність як імпліцитна стратегія здійснення перекладу фахових текстів. Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації: матеріали міжнародної наукової конференції (Т.2), 2 жовтня, 2020 рік. Харків, Україна: МЦНДю, с. 49-50 с.
5. Драб Н. Л. Практична граматики німецької мови. Посібник для студентів вищих навчальних закладів та учнів старших класів спеціалізованих шкіл. Вінниця: Нова Книга, 2019. 280 с.
6. Євгененко Д. А., Білоус О. М. Практична граматики німецької мови. Теоретичний матеріал, комунікативні вправи і завдання для студентів. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. заклад. Вінниця: Нова Книга, 2018. 576 с.
7. Кудіна О. Ф. Країни, де говорять німецькою. Навчальний посібник з лінгвокраїнознавства. Вінниця: Нова Книга, 2017. 416 с.
8. Кульчицька О. І., Лисенко О. М. Пригоди Хельмута Мюллера — Die Abenteuer des Helmut Müller. Посібник для читання нім. мовою. Вінниця: Нова Книга, 2017. 112 с.
9. Кульчицька О. І., Лисенко О. М. Домашня інтерлюдія – Häusliches Zwischenspiel: книга для читання. Вінниця: Нова Книга, 2007. 120 с.
10. Сулим В. Т. Німецька мова для філологів: бакалаврів, магістрантів, аспірантів. Вінниця: Нова Книга, 2006. 536 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <https://www.nbuv.gov.ua>
3. Лінгвістичний портал з української мови. URL: [https:// www.mova.info](https://www.mova.info)

4. Google Академия. URL: <https://scholar.google.com>
5. Schubert-Verlag B1+. Online-Aufgaben. URL: https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b1/b1_uebungen_index.htm
6. Spektrum-Deutsch B1 +. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch. URL: https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b1/sb1_uebungen_index.htm
7. Nicos Weg. B1. Fortgeschrittene. URL: <https://learngerman.dw.com/de/fortgeschrittene/c-36519718>
8. Deutsch Lingolia. URL: <https://deutsch.lingolia.com/ru/>
9. Goethe-Institut. Online Übungen URL: <https://www.goethe.de/de/spr/ueb/daa/all.html>
10. Duden: Wörterbuch. URL: <https://www.duden.de/woerterbuch>
11. Digitale Wörterbuch der deutschen Sprache. URL: <https://www.dwds.de/>
12. Korpuslinguistik und Morphologie. URL: https://www.linguistik.hu-berlin.de/de/institut/professuren/korpuslinguistik/links/korpora_links